

UPPTÄCK NYA PRAKTISKA GENVÄGAR

Upptäck datorns bortglömda tangenter

Vissa tangenter på ditt tangentbord används så ofta att bokstäverna med tiden slits bort helt, medan andra är helt orörda. Här får du inspiration till hur du kan använda sex ofta förbisedda tangenter.

Journalist
Henning Rasmussen

Om bokstäverna på ditt tangentbord är tryckta har du kanske märkt att en del bokstäver är mer slitna än andra. På mitt tangentbord är tangenterna E, A, R och N nästan blanka eftersom deras tryckta bokstäver har

nöts bort. Det stämmer väl överens med frekvensanalyser som säger att de vanligaste bokstäverna i svenska språket är e, a, n, r och t, medan de mest sällsynta är q, z, w och x. De är som nya på mitt tangentbord.

Sedan har vi finns tangenterna som nästan aldrig har använts. Tangenter som hade väldigt stor

betydelse i datorns barndom, men som idag näst intill har förlorat sin betydelse. Av någon anledning för att tangentbords- och datortillverkare ändå hållit fast vid dessa tangenter trots att de i stort sett är oanvända.

Minnen från datorernas bandom

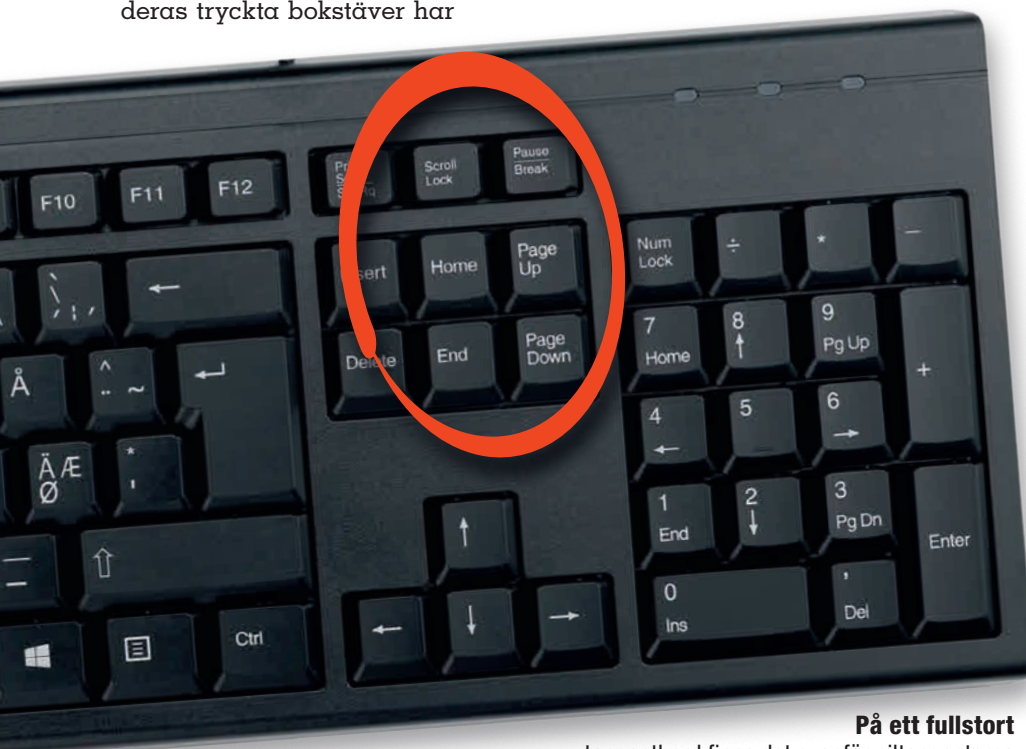
Så är fallet till exempel med Scroll Lock-tangenten, som förmodligen har en lugn tillvaro på ditt tangentbord. Tangenten fanns med på de första IBM-datorerna, eftersom datorerna på den tiden hade mycket små skärmar med väldigt låg upplösning, och inte alltid hade en datormus – något vi lätt tar för givet nuförtiden.

När du till exempel arbetade i ett kalkylblad eller ett dokument styrde piltangenterna muspekaren för att navigera i dokumentet. Med Scroll Lock ändrades navigationen så att piltangenterna istället användas för att navigera i själva dokumentet eller kalkylbladet.

Det var praktiskt i en tid före datornusen och Windows, men inte lika relevant idag när skärmarna är stora med skyhög upplösning och det finns navigationsfält som väldigt enkelt kan hanteras med musen.

Sex tangenter som finns kvar

Men vad de flesta kanske inte tänker på när de tittar närmare på datorns tangentbord är att Scroll Lock och de andra exotiska tangenterna PageUp, PageDown, Pause/Break, Home och End fortfarande har funktioner på våra moderna datorer. De kan till och med vara användbara både i Windows, i kontorsprogram och när du är ute på webben.

På ett fullstort
tangentbord finns det ovanför piltangenterna en förbisedd grupp tangenter med bortglömda funktioner.

Hoppa snabbt till början av dokumentet

Home-tangenten är förbisedd på moderna datorer, men kan vara guld värd i både Windows och program. Med Home kan du hoppa direkt till början av en textrad, ett dokument eller en webbplats med ett enda tryck, och i Utforskaren kan du lättare navigera bland mapparnas filer. Det här är särskilt användbart när du arbetar med långa texter eller bläddrar stora mappar på datorn.

Djur

Svensk fauna är rik och varierad. Bland de mest kända arterna finns älgen, som ofta kallas "skogens konung". Andra vanliga däggdjur är rådjur, hjort, varg, björn, lodjur och räv. Sverige är också hem för många mindre däggdjur som hare, bäver och ekorre. Landets sjöar och kustområden är viktiga livsmiljöer för fåglar som svan, örn, fiskmåls och många andra arter.

Fiskar och Vattenlevande Liv

Sverige har många sötvattenssjöar och floder, vilka är hem för ett stort antal fiskarter som gädda, abborre, gös och lax. Landets kustvatten, särskilt i Östersjön och Kattegatt, är också viktiga fiskeområden med arter som torsk, sill och makrill.

Nationalparker och Naturresevat

Sverige har ett stort antal nationalparker och naturresevat som skyddar landets unika natur. Här är några av de mest framträdande:

Om du håller ner Skift samtidigt som du trycker på Home markeras texten från markören till början av dokumentet i din ordbehandlare.

Webbbläsare

När du besöker en webbplats och trycker på Home bläddrar du till toppen av det du läser. I textfält bläddrar du till början av texten.

Windows

I Utforskaren gör ett tryck på Home-tangenten att du går till den första filen i mappen. I menyer hoppar du till det översta menyalternativet.

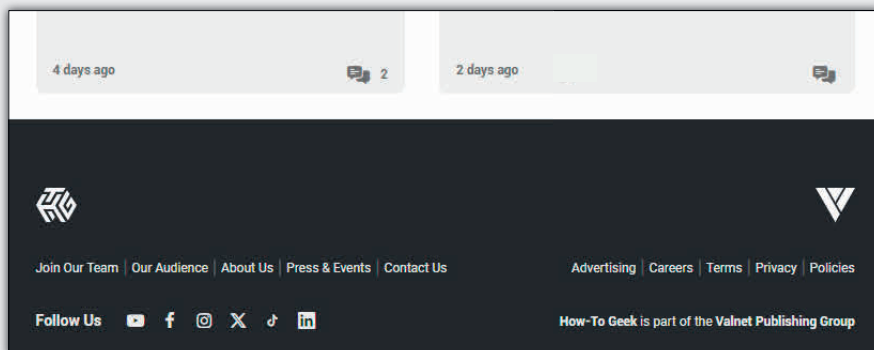

Kontorsprogram

I Microsoft Word hoppar du till början av en rad med hemknappen, medan du i kalkylblad hoppar till kolumn A i den aktuella raden.

Gå till slutet av meningen

End-tangenten är en enkel men effektiv genväg på tangentbordet och kan faktiskt ses som en tvillingfunktion till Home-tangenten. Med End-tangenten kan du snabbt komma till botten av en webbsida, slutet av ett dokument eller slutet av en textrad. I Word hoppar End till slutet av raden och om du samtidigt håller ned Ctrl kan du komma till slutet av dokumentet.

På en webbplats kan End-tangenten ta dig till slutet av sidan. Det kan till exempel vara ett snabbt sätt att hitta sidans innehållsmeny.

Webbbläsare

Om du trycker på End när du besöker en webbplats bläddrar du till botten av webbplatsen. I textfält kommer du till slutet av texten.

Windows

I Utforskaren gör ett tryck på End-tangenten du hoppar till den sista filen i mappen. I Windows-menyer kommer du till det sista alternativet.

Kontorsprogram

I Word hoppar du till slutet av raden med End, medan du i kalkylblad kan trycka på End + piltangent för att gå till den sista cellen i pilens riktning.

Navigera i kalkylarket med piltangenterna

När Scroll Lock-tangenten är aktiverad ändras piltangenternas funktion så att du istället för att flytta markören mellan cellerna i ett kalkylblad förflyttar du dig i kalkylbladet medan den aktiva cellen står stilla. Det är praktiskt när du vill titta i stora ark. På många moderna tangentbord är Scroll Lock dolt och kräver ofta en kombination som **Fn + Scroll Lock**.

[illegible]

När Scroll Lock är aktiverad i Excel kan du flytta omkring i arkret med pil-tangenterna utan att flytta den aktiva cellen. Tryck på F2 för att redigera den markerade cellen.

Webbläsare

I webbläsare som Edge, Firefox och Chrome har Scroll Lock-tangenten ingen funktion. Webbbläsartillägg kan dock ge tangenten funktioner.

Windows

Scroll Lock har ingen funktion i Windows. Ursprungligen användes tangenten för att låsa muspekaren så att piltangenterna inte flyttade den.

Kontorsprogram

I kalkylprogram som Excel gör Scroll Lock att du kan flytta omkring i arket med piltangenterna utan att flytta markörens position.

Hoppa upp en sida i dokumentet

Page Up-tangenten är ett enkelt och effektivt sätt att snabbt navigera uppåt på skärmen. Istället för att bläddra med musen kan du trycka en gång och hoppa upp en skärm – och det fungerar på webbplatser, i dokument och i kalkylblad. I Excel och PowerPoint kan du till och med använda Page Up-tangenten tillsammans med Ctrl för att växla ark eller bilder.

Fiskar och Vattenlevande Liv

Sverige har många sötvattenssjöar och floder, vilka är hem för ett stort antal fiskarter som gädda, abborre, gös och lax. Landets kustvatten, särskilt i Östersjön och Kattegatt, är också viktiga fiskeområden med arter som torsk, sill och makrill.

Nationalparker och Naturresevat

Sverige har ett stort antal nationalparker och naturreservat som skyddar landets unika natur. Här är några av de mest framträdande:

Sarek Nationalpark

Belägen i Lappland, är Sarek en av Europas mest orörda vildmarker. Parken kännetecknas av höga fjäll, djupa dalar och ett rikt djurliv. Det är en populär destination för vandrare och naturälskare som söker en äkta vildmarksupplevelse.

Abisko Nationalpark

När du använder Page Up-tangenten i ett textdokument hoppar både vyn och markören upp en sida. Det är användbart i långa dokument.

Webbläsare

Tryck på Page Up i webbläsare som Edge, Firefox och Chrome för att snabbt hoppa uppåt i innehållet på en webbplats.

Windows

Om du har en mapp med många filer kan du använda Page Up-tangenten för att flytta uppåt bland filerna. Samma sak gäller för menyalternativ.

Kontorsprogram

I kalkylblad och dokument som Word och Excel flyttar Page Up vyn en sida uppåt. I dokument kommer även markören att flyttas uppåt.

Hoppa ner en sida i dokumentet

Page Down-tangenten gör raka motsatsen till Page Up: När du läser långa dokument, webbplatser eller kalkylblad kan du hoppa över en skärm med en knapptryckning utan att behöva bläddra med musen. I Word och Excel följer markören eller vyn med. Om du samtidigt trycker på Ctrl-tangenten kan du växla mellan flikarna längst upp i fönstret i till exempel din webbläsare.

dramatisk strid vid Helms Klyfta, där människor och alver enas för att försvara Middle-earth.

Filmen avslutas när Frodo och hans vänner når Rivendell, där ett rådslag hålls för att bestämma

Page Down-tangenten är praktisk när du arbetar i långa dokument. Med den kan du snabbt hoppa ner på en hel sida med text.

Webbläsare

Tryck på Page Down i webbläsare för att hoppa en sida nedåt på sidan innehåll. Kombinerat med Ctrl kan du växla mellan öppna flikar.

Windows

Med Page Down-tangenten kan du flytta dig nedåt bland filerna i en mapp i Utforskaren. Detsamma gäller för menyalternativ.

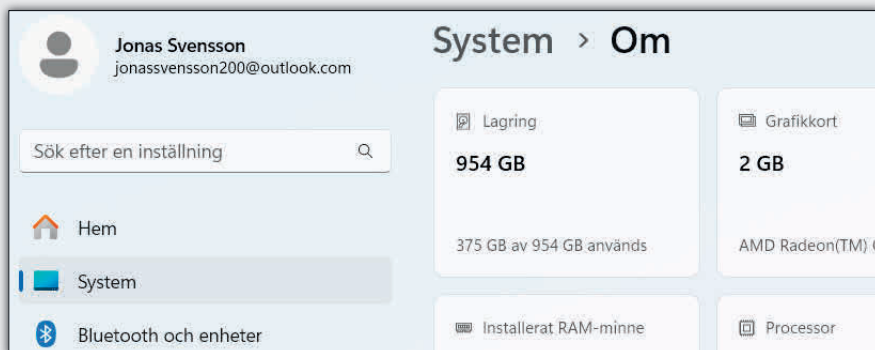

Kontorsprogram

I kalkylblad och dokument som Word och Excel flyttar Page Down vyn ner en sida. I dokument kommer även markören att flyttas nedåt.

Enklare genväg till systeminformationen

Tangenten Pause/Break är en relik från den gamla tiden då man utförde arbetsuppgifter på datorn i DOS, men den kan fortfarande användas. I Excel kan tangenten ibland pausa långa beräkningar eller makron så att du behåller kontrollen. Om du inte hittar tangenten på ditt tangentbord ska du inte bli förvånad eftersom datortillverkarna börjar ta bort den helt och hållet.

I stället för den krångliga omvägen genom Windows-inställningarna kan du trycka på Windows-tangenten + Pause/Break för att öppna information om datorn.

Webbläsare

Pause/Break har inte någon synlig funktion i din webbläsare, men den kan användas tillsammans med Chromes utvecklarverktyg.

Windows

Tryck på Windows-tangenten och Pause/Break så öppnas systeminformation på datorn där att du kan se detaljer om systemet.

Kontorsprogram

I Excel kan tangenten Pause/Break användas tillsammans med Ctrl för att pausa komplicerade formler och beräkningar om det behövs.